

19. 6. 2022 - První neděle po Trojici – L16,19-31 – Podobenství o boháči a Lazarovi

Pozdrav: *Milost vám a pokoj od Boha našeho a Pána Ježíše Krista.*

Introit: *Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě. Hospodinovo svědectví je pravdivé, nezkušený jím zmoudří. Hospodinova ustanovení jsou přímá, jsou pro radost v srdci. Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo.*
Ž19,8-9

Vítám vás, milé sestry a milí bratři, dnes budeme společně slavit první neděli po Trojici. Zaspíváme společně píseň:

Píseň 23

Dnešní neděli budeme vyznávat podle liturgie č. I:

Vyznání vin:

Milostivý Otče náš nebeský, pokorně vyznáváme, že věci tohoto světa snadno získávají moc nad naším srdcem a my pak v nich hledáme jediné naplnění života. Strhují na sebe všechny náš zájem i čas. Brání nám soustředit se k modlitbám a ke čtení Tvého skutečně obživujícího, svatého slova. Ztrácí se nám výhled k tobě, mizí touha po životě s tebou a přestáváme vidět lidi vedle sebe. Naše srdce se stává tvrdým, sobeckým, nemilosrdným. Ztrácíme výhled také ke tvé spravedlnosti a milosrdenství. Pro oběť tvého milovaného syna a Ježíše Krista tě prosíme Pane, smiluj se.

My, ubozí hříšníci prosíme...

Slovo milosti:

Hospodin vykoupí duše svých služebníků, nikdo z těch, kteří se k němu utíkají, vinu neponese.

Amen.

Ž 34,23

Zpěv: Slavte, pravte...

Modleme se:

Pane Bože, náš milostivý milosrdný Otče. Děkujeme ti, že se skláníš k nám, všelijak odvráceným a netečným. Že máš trvalou trpělivost k těm, kdo tě volají. Že do naší

rozdělenosti posíláš svého milovaného syna Ježíše Krista, na kterém můžeme poznávat tebe a tvé milosrdenství. Děkujeme a chválíme tě.

Pane Ježíši Kriste, děkujeme, že jsi přišel na tento svět a miluješ chudé, ty, co pláčou, tiché, ty všemi zapomenuté a přehlížené. Tak poznáváme pravou tvář Boha, který spojuje a nerozděluje. Na kříži jsi zasypal propast mezi životem a smrtí, smrt je poražena. Za to ti děkujeme a chválíme tě.

Duchu svatý, ty nám otevíráš oči pro vidění Božího činění zde na světě, uši pro slyšení toho, co k nám mluví sám Hospodin a tím vším proměňuješ naše srdce, mysl i duši. Děkujeme za to, chválíme tě.

1. čtení – Mt 5, 3-10 - Blahoslavenství

Co vysloví Hospodin, jsou slova ryzí, stříbro přetavené do kadlubu v zemi, sedmkrátě protříbené. Amen, haleluja!

Ž12, 7

Zpěv: Amen, haleluja!

Modlitba:

Pane Bože, ty jsi nás dnes zavolal do obecnství své církve, pokorně prosíme, dej nám svého Svatého ducha, ať nám zazáří světlo tvého evangelia a promění naše srdce, aby bylo hotové k radostné službě lásky.

Amen.

Píseň: 312

Děti odchází do nedělní školy.

KÁZÁNÍ

Bohatství, majetek, netečnost. Na druhé straně spolehnutí na Boha a radost. Mezi tím propast.

Abychom slova textu viděli ve správném světle, je potřeba říct, že jsou to slova Ježíšova a jsou určena učedníkům, jsou ale odpovědí na reakci farizeů. Tito nechtěli slyšet předchozí *Nemůžete sloužit Bohu i majetku. Měli totiž rádi peníze rádi*, jak čteme, a těmto slovům *se posmívali*. Dobře, smějte se, farizeové, ale mí učedníci, vy slyšte, nemůžete sloužit Bohu i majetku. A jestli to děláte, obraťte se, činite pokání, slyšte proroka, tedy poslouvejte, dokud je čas. Celé podobenství je výzvou k obrácení těm, kdo jsou odvráceni. Pro učedníky to je ale ještě jiná zvěst.

Starý zákon je plný slov a požadavků, aby byla poskytována péče chudým v zemi. Nejde tuto zvěst, toto Boží volání v Písmu nevidět, neslyšet. A přesto se stane ta

netečnost bohatého, ta zatvrzelost srdce realitou. To přiklonění se k bohatství, odklon od bližního, od Boha. Bohatý má toho chudáka na očích každý den, možná ho i překračuje. Ubožák navíc netouží po nějakých velkých věcech, stačily by mu drobky ze stolu, bohatý by si ani nevšiml, že něco ubylo. Jeho dostatek by nebyl v nejmenším ohrožen. Ale co jiného je netečnost, než že bohatý z podobenství prostě neposlouchá Zákon a proroky? Ano, je to tak. Neposlouchá, a tedy vytlačil Boha ze svého života, spoléhá jen na sebe a svůj majetek, stará se jen o sebe. Tak ho Ježíš popisuje. Povšimněme si prosím, že bohatý zde nemá jméno. Jméno v Bibli je velmi důležitá věc. Umožňuje jeho nositele uchopit, vědět, kým je, a že vůbec je. Jméno také často vyjadřovalo vztah pojmenovaného k Hospodinu. Také nás Hospodin zná a volá našim jménem. A ubožák jméno nese a toto jméno je tak dobře pisatelem zvoleno! Ukazuje na samou podstatu zvěsti podobenství. Lazar – Boží pomoc, Eleazar – Bůh pomáhá, Můj Bůh pomáhá. Tady tedy leží ten hlubší rozměr podobenství. Jeden za svého života na Boha nehledí, no nemá čas, když se strojí a každý den hoduje, kde by vzal? A ten druhý leží v prachu, ale na Boží pomoc spoléhá cele.

Jaký kontrast, jaký rozdíl! O chudákovi je možné říci také, že je bezmocný, původní slovo v originále je použito v trpném rodě, tedy nejenom že ubožák ležaval, ale že tam byl pokládán někým jiným. Velká bezmoc. Jeho ponížení je ještě mohutněji dokresleno přibíhajícími psy, olizujícími jeho vředy. Psi byli v těch dobách nečistá zvířata, místo pozornosti lidí se ubožák těší, nebo spíš netěší, pozornosti nečistých zvířat. Úplné dno. Můžeme v tom číst také odkaz na Joba. A přece na Boha spoléhá. Kontrast mezi ním a do sebe a na sebe zahleděným před smrtí obou, kontrast po smrti. Smrtí obou ale nastává zvrát. Propast však zůstává. Ano, PROPAST, oddělení.

Když jsem četla kralický překlad, všimla jsem si dvou velmi zajímavých detailů, které zvěst posouvají jinde, než jsem ji četla v překladu ekumenickém. Kraličtí píší „A nad to všechno mezi námi a vámi propast veliká utvrzena jest“. Nevím, jestli to v tom také slyšíte, ale jako by ta propast byla již hotová předtím a teď je jenom utvrzena. Oslyšením výzvy k pozornosti jiným, hlavně k těm, kdo jsou bezmocní, nepozorností k vdovám, sirotkům, trpícím, poníženým, chudým se vykopala propast. Bezejmenný, do sebe zahleděný člověk ji vykopal anebo nechal vzniknout sám svojí netečností. A nyní je už jenom potvrzena. Sám se odsoudil. Tomu nasvědčuje i druhý detail z kralického překladu, „Nyní pak tento se těší, ale ty SE mučíš.“ SE. Staral se jenom o sebe, teď je jenom potvrzena tvoje cesta, sám sebe mučíš.

Velmi radikální slova a radikálnost pokračuje; ten, co měl za života navrch, ani po své smrti neprojevuje lítost. Ano, pochopil, že jeho cesta byla špatná, prosí Abrahama o smilování, ale jedním dechem vyzývá Abrahama, aby poslal Lazara... pošli Lazara, ať Lazar udělá to, či ono...Ale slyšíme zde slova lítosti? Pokání? Zdá se mi, že ne. Otče Abrahame, smiluj se nade mnou, ano, ale neslyšíme zde vyznání, zhřešil jsem, má vina, promiň mi to, Lazare, odpusť mi to, Pane Bože. Ne, pošli Lazara, ať Lazar udělá...příkop zůstává.

Všechno vzniklo z toho, že neslyšel, neposlechl slovo – Každého třetího roku odneseš všechny desátky ze své úrody toho roku a složíš je ve svých branách. I přijde lévíjec, protože nemá s tebou podíl ani dědictví, a bezdomovec, sirotek a vdova, kteří žijí ve tvých branách, a budou jíst dosyta.

Dále – pomíjení dluhů, ať u tebe není potřebného.

Ve své zemi ochotně otvírej ruku svému utištěnému a potřebnému bratru...

a bezpočet dalších slov tohoto významu. Odvrátil se od těch slov, vykopal propast mezi sebou a potřebnými, mezi sebou a Bohem.

Ke své škodě však také neslyšel, nechtěl slyšet něco velmi důležitého a krásného, a sice, všechny výzvy směrem k člověku, aby byl milosrdný, jsou obestoupeny slovy o Božím požehnání. Dávej štědře, ale vzápětí – neboť kvůli tomu – ti Hospodin, tvůj Bůh požehná ve všem, co děláš, ve všem, k čemu přiložíš ruku. Chudí v tvých branách budou jíst dosyta, aby ti Hospodin, tvůj Bůh žehnal při každé práci, kterou bude tvá ruka konat. Tedy na rozdíl od propasti mezi nepřejícným a chudákem – Boží požehnání. Když nebudeš skoupý, budeš dávat, Bůh ti bude žehnat. Místo utvrzení propasti, jak jsme četli v podobenství – utvrzení dobrého – utvrzení vztahu, spojení-požehnání. I takto vypadá Boží spravedlnost. Bůh se nesmíří s nespravedlností, ale stvrzuje dobré, tedy milosrdné lidské konání svým požehnáním.

Uši těch, o kterých vypráví podobenství, zůstali zavřené, srdce zatvrzelá. Ale pro učedníky, a tedy i pro nás, zní Ježíšovo ubezpečení. Bůh je spravedlivý, nebojte se. Celý Zákon, Proroci, celá Bible odstraňuje propasti, vyrovnává stezky, vede směrem k vzájemnému přiblížení lidí. Jako se tak často mluví o rozevírajících se pomyslných nůžkách, tak Pán Ježíš tyto nůžky zavírá, vrací do spojení. Svojí obětí na kříži spojil i něco tak nepředstavitelného, jako prosícího zločince a sebe, beránka nevinného. Pomáhá, Můj Bůh opravdu pomáhá těm, kdo ho prosí. Ježíš pokorně a tiše kráčí před námi, naplňuje Zákon i Proroky, zve nás k tomu všemu, hostí nás svým Slovem a svátostmi, a nejsou to v žádném případě jenom drobky, i když i ty by jistě stačily. Nebojme se přijímat z jeho bohatství, abychom tento poklad milosrdenství mohli dávat dál a sám Pán Bůh se v nás mohl oslavit.

Amen.

Píseň 128

Oznámení

Skloňme se k přímlovým modlitbám:

Pane Ježíši Kriste, v důvěře, že ty vyslycháš naše prosby, prosíme tě za všechna místa ve světě, kde lidé mezi sebou vykopali příkopy nepřijetí anebo nechali vzniknout propasti netečnosti. Vždyť ty jsi Bůh zástupů.

Prosíme tě za rozličné církve a jejich společné svědectví, spojuj nás k dobrému konání.

Prosíme za všechny strádající jakýmkoli nedostatkem. Dávej jim bližní, kteří to budou vidět a nechají se tvým Svatým Duchem pohnout k milosrdnému činu.

Prosíme za všechny pomáhající, ať už profesně anebo jakkoli, chraň je od vyhoření, dávej jim síly.

Prosíme tě jako v tuto dobu snad každou neděli o mír na Zemi. Prosíme za politiky, aby dokázali najít cesty z konfliktů. Dej poznat všem, že ty jsi přítomný a vyslycháš, když k tobě o pomoc lidé volají.

Prosíme tě za rozdělené rodiny, kde vznikl příkop opravdu mezi těmi nejbližšími. Pomoz jim odpouštět si, hledat dobrou cestu životem, spojuj je svým Svatým Duchem zase zpátky do láskyplných živých vztahů.

Prosíme za děti a mladé lidi ve školách, dej, ať kromě nabývání vědomostí školních dostanou ještě vědomosti o tobě a tvé dobrotě a milosrdenství, která je povede k zájmu také o druhé.

Prosíme tě také za tuto čtvrť a její obyvatele.

V tiché chvíli ti předkládáme své osobní prosby a přímlovy.

A společně nyní k tobě voláme tak, jak nás to učil náš Pán Ježíš Kristus:

Otče náš, ...

Poslyšte slova poslání a požehnání:

Hospodin kraluje! Zajísej, země, raduj se, ostrovů množství! Oblak a mrákota jsou kolem něho, spravedlnost a právo jsou pilíře jeho trůnu.

Ž 97, 1-2

Hospodin ti požehnej a opatruj tě. Hospodin rozjasni nad tebou svou tvář a buď ti milostiv. Hospodin obrať k tobě svou tvář a obdař tě pokojem.

Amen.

Píseň 412